

18.09.2023

Językoznawstwo

Słownictwo Pism Stefana Żeromskiego. Tom 17 "Rodzina"

Autor/Redaktor: Leonarda Mariak

Wydawnictwo: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego

ISBN: 978-83-7972-586-1

Przedmiotem badań w niniejszym tomie Słownictwa pism Stefana Żeromskiego jest analiza semantyczna, stylistyczna i funkcjonalna leksyki z pola tematycznego RODZINA, występującej w całym dorobku twórczym Żeromskiego. Pozwoli to, zgodnie z koncepcją ogólną serii, na „przyjrzenie się przez pryzmat słownictwa właściwościom stylu artystycznego poszczególnych utworów oraz realiom opisanego w nich świata, a także zestawienie i porównanie słownictwa świata przedstawionego z jego pozaliterackimi funkcjami. Ujawni również dwojakie zakorzenienie słów: w języku polskim jako naturalnym środku komunikatywnym zbiorowości oraz w języku artystycznym – wyrażającym określoną epokę”.

Problematyka związana z rodziną jest tematem często podejmowanym w całej twórczości Stefana Żeromskiego, zarówno beletrystycznej jak i niefikcjonalnej (listy i dzienniki). Efektem zainteresowania tą sferą życia jest bogata i zróżnicowana leksyka z pola tematycznego RODZINA występująca w tworzywie językowym prozy autora Popiołów. Pozyskany metodą ekscerpcji linearnej¹ materiał słowny, liczący 1240 jednostek hasłowych, o frekwencji przekraczającej 16 tysięcy użyc, pochodzi, zgodnie z wymogami redakcyjnymi serii, z Dzieł (Powieści, Nowele i opowiadania, Dramaty, Dzienniki) Stefana Żeromskiego (Warszawa 1956–1970) w opracowaniu Stanisława Pignonia, z Dzienników tom odnaleziony pod redakcją Jerzego Kądzieni oraz z 6 tomów Listów Stefana Żeromskiego w opracowaniu Zdzisława Jerzego Adamczyka (Warszawa 2001–2010). Dwa odmienne pod względem literackim, warsztatowym i fikcjonalnym typy źródeł (proza artystyczna, diarystyka i epistolografia) dają wszechstronny ogląd realiów związanych z życiem rodzinnym, zarówno tych wykreowanych, literackich, jak i tych opartych na własnych, osobistych przeżyciach i doświadczeniach. Dzięki Listom oraz Dziennikom możemy poznać koleje losu pisarza (zwłaszcza słabo opisane lata młodości), koneksje rodzinne, a także jego osobiste poglądy dotyczące istoty rodziny i jej roli w życiu człowieka. Zapiski w Dziennikach oraz listy prywatne zawierają wiele cennych informacji na temat tego, jakim synem, mężem, ojcem był Żeromski, jaki był jego stosunek do własnej rodziny oraz bliższych i dalszych krewnych. Dane te są ważne nie tylko ze względu na wiedzę o trudnej drodze życiowej pisarza, która odcisnęła

piętno na całym jego dorosłym życiu oraz miała wpływ na jego twórczość, ale także ze względu na możliwość poznania osobistych przemyśleń, komentarzy, spostrzeżeń autora w kwestii obyczajowości, zjawisk kulturowych dotyczących życia rodzinnego w czasach mu współczesnych.

Rok publikacji: 2023

Strony: 377

Linki:

- <http://wydawnictwo.univ.szczecin.pl/slownictwo-pism-stefana-zeromskiego-tom-17-rodzina-p-892.html#opis>

Słowa kluczowe: Stefan Żeromski, rodzina, leksyka